

BUDAPEST ebben az évben már november közepén elkezdte a szebbik arcát mutatni. Jóval az adventi fények meggyújtása előtt világvárosias díszbe borult a Deák Ferenc utca, a hófehér lámpafüzérek ragyogása végigömlött az épületeken, a magasban pedig egy hatalmas karácsonyfa mellett néhány más arany-ezüst alakzat is tündöklött.

Ez a néhány más alakzat történetesen nem az évszakhoz tökéletesen illő anyalka vagy hóember volt, hanem pár gigantikus cipő és táska. Az utca nem az advent okán kapott ugyanis ilyen csodás fényköntöst, hanem mert Budapesten ez az úgynevezett Fashion Street. November utolsó péntekje pedig immáron Hunniában is tudvalevőleg Black Friday: hatalmas leértékelésekkel ilyenkor indul a karácsonyi bevásárlási roham, amely már emberemlékezet óta felülírja az ünnepvárás hagyományos csendességét. A különbség a harminc évvel ezelőtti tárgyvadászat és a mai között legfeljebb annyi, hogy akkor bronz-, ezüst- és aranyoasárnapnak hívták a bevásárlásnak szentelt adventi napokat, ma meg a Fekete Pénteket követő akciók jegyében telik el ez az időszak.

A lényeg tehát nem változott egy emberöltő alatt. Ahogy az sem, hogy bár a legtöbben róják a boltokat, keresgélnek, összehasonlítanak és mérlegelnek, kevesen vannak olyanok, akik megengedhetik maguknak, hogy valóban az ajándékozás örömeért vásároljanak. Sokkal gyakoribb, hogy ami a karácsonyfa alá kerül, azt így is, úgy is meg kellene venni: mert az előző cipő már kicsi, a táskának leszakadt a füle, a könyv rajta van a kötelező olvasmányok listáján. Igaz, amikor díszes papírban és szalaggal átkötve találkozunk vele, egy röpké pillanatig feledésbe merül a „nincs”, és átveszi a helyét a boldogságos „van”.

Különösen, ha a szükséges tárgy mellett lapul még valami, ami örömet szerez. Egy gyerekrajz, az otthon készített lekvár, saját kezűnkkel süített mézeskalács vagy egy szép gyertya, esetleg más apróság. Az efféle szimbolikus ajándéknak már az elkészítése vagy a beszerzése is ünnepi esemény: tudja ezt mindenki, aki járt valaha valódi, advent-hangulatú karácsonyi vásárrban, ahol a forralt bor illata és a sülő gesztenye ígéretes pattogása járja át a levegőt.

Megvan persze annak a maga oka, hogy Párizsban az idén már nem engedélyezték a városatyák a karácsonyi vásárt a Champs Élysée-n. Az állandósuló forgalmi dugókat és test-test elleni küzdelmet túlzott árnak vélték azért, hogy – mint mondták – Kínában gyártott árucikkek tömege lephesse el a francia főváros elegáns főútját. Mert bizony kétségtelen: ma már a miniatűr Eiffel-tornyokat ugyanúgy Kínában gyártják, mint a holland facipőt vagy az amerikai nemzeti lobogóval ékes baseball-sapkát, s ha ezek dömpingjénél többet nem tud felmutatni egy karácsonyi vásár, akkor inkább legyen a sétálóké és a kirakat-nézegetőké a terep.

Mint ahogy olyan vásárokkal is teljesen felesleges bosszantani a polgárokat, mint amelyet tavaly december elején engedélyezett Erzsébetváros polgármesteri hivatala a Klauzál téren. Az egyébként is zsúfolt, a közeli színházak, a Zeneakadémia és a bulihelyek autóforgalmától parkolási mizériában szenvedő negyedben lezártak több tucat parkolóhelyet, hogy vásári bódékat húzzanak a helyükre. Talán a pár lépésre álló vásárszarnok, tán a macskaugrásnnyira lévő belvárosi vásárok vagy épp a spontán polgári ellenállás okozta, de tény: a bódék többsége ki se nyitott, amelyek meg mégis, azt pánik-szerűen bezárták és lebontották még december közepén.

Mert persze minden hivatalnak jól jön a területfoglalási díj, de nem szerencsés elfelejteni, hogy mégiscsak ünnepvárásról, karácsonyi készülődésről van itt szó. Az odaégett zsír szagában fürdő, zoknisbódékkal túlszűfolt sokadalom pillanatok alatt kiöli az emberből azt a jó érzést, amely pedig a legondterheltebb lélekben is felpislákol az ünnepi fényárban úszó belvárosi utcák láttán. A lombjukvesztett fákra felkúszó lámpa-indák, a kandaláberek fölött felszikkázó Mikulás-kellékek képesek arra, hogy a leglucskosabb közép-európai télelőnek is bájít és kellemes hangulatot kölcsönözzenek. S ha a kivilágított Andrassy útról vezet az ember útja mondjuk a Bazilika előtti vásárba, akkor képes még a műanyagpályán kopogó korcsolya alá is odahallani az éles fémmel felhasított jég szisszenését.

A lámpafüzérektől ragyogó pesti „divat utca” mögött egyébként ebben az évben már november vége felé megbújt egy darabka igazi karácsony. A Vörösmarty téri vásár engedélyezői ezúttal ellenálltak a kísértésnek, és nem engedték, hogy egymásba érjenek itt a kínai matyóbabát kínáló pavilonok. Ellenkezőleg: jobbra kézműves termékeket, gyertyákat, szappanokat, süteményeket, merített papírt és préselt virágból készült ékszer lehetett kapni az egytől egyig az iparos nevével fémjelzett házikókban, amelyek szellősen vették körül a szobor köré kiépített vendéglátóhelyet. Mindennek láttán a zsírtól sercegő, tumultuózus vásárokhöz szokott helybéli egy pillanatra nem is tudta, nem valami hollywoodi karácsonyi mesefilmbe röpítette-e a jó sorsa; netán varázslatos utazás részese-e, és ez itt már az álomszerű Bécs, nem pedig a jó öreg BUDAPEST

BUDAPEST

a városlakók folyóirata

Pro Cultura Urbis díj 2007

XL. évfolyam, 12. szám
megjelenik minden hónap 15-én

Alapítva: 1945

I–III. évfolyam: 1945–1947

szerkesztő:

Némethy Károly, Lestyán Sándor

IV–XXVI. évfolyam, 1966–1988

szerkesztő:

Mesterházi Lajos, Fekete Gyula,
Vargha Balázs, Jávör Ottó, Szabó János

Főszerkesztő:

Buza Péter

Olvasószerkesztő:

Saly Noémi

Szerkesztőbizottság:

**Angelus Róbert, Buza Péter,
Csontó Sándor, Hidvégi Violetta,
Kirschner Péter, N. Kósa Judit (publicisztika),
Saly Noémi, Sándor P. Tibor (archív fotó),
Török András (Simplicissimus Budapestje)**

Facebook oldalunk szerkesztője:

Vadász Ágnes

A szerkesztés műhelye

a Nagy Budapest Törzsasztal

A szerkesztőség levelezési címe:

1054 Budapest, Honvéd utca 3.

E-mail: budapestfolyoirat@summa-artium.hu

Honlap: www.budapestfolyoirat.hu

Kiadja

Summa Artium Nonprofit Kft.

Felelős kiadó: Török András

1054 Budapest, Honvéd utca 3.

Telefon: 318-3938, fax: 318-3938

Lapigazgató

Szűcs Andrea

A BUDAPEST partnere

a Városháza Kiadó

Kiadóvezető: Csomós Miklós

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár

1088 Budapest, Szabó Ervin tér 1.

Telefon: 411-5000

Terjesztés:

Magyar Posta

Reklamáció: 318-3938

A folyóirat megjelenését az NKA támogatja

Tördelés:

Görög Gábor

Nyomdai munka:

Pharma Press Kft.

1037 Budapest, Vörösvári út 119-121.

telefon: 577-6300, fax: 323-0103

ISSN: 1785-590x

Nyilvántartási szám: 2.2.4/237/2004

A borítón:

Tetőtől-talpig díszben a város

(2. oldal)

A hátsó borítón:

Zichy, Tamar királynő népének hőse

(26. oldal)